

Hibulu Isilaeli wenina mono lufuwa i fulo betibo ha

Homu ha

Lufuwa me ya Yuda wenina Yesu holi hikito muwabo ya lufuwa i fulo betibo we huliya ya holiyámone. Yuda wenina ya Hibulu ha labo yagunu Hibulu weninae, loto lo-lo one.

Hibulu wenina maleka ya Yesu hala ukuwa uwolafo-mota minabo yasi Hibulu wenina Yesu holi hikito muwabo ya li hena mofu betiyanako, holi hikitabo weninawa yauti malekama liwila oto uto Yuda mono hatina hofa meyalo mola-nune, loti holiyabo ne. Feto fe minabo yagunu ya lufuwa me ya ibo we yakafo Yesu ya Goti Hipala mako ona hula nebo yakafo enisolegi, aidena polofetigi, Mosesegi, Alonigi ido Goti sokila hi mu-mu abo we muki yagi li yoima o betima nenako, hate loiti-loiti kiyámoto, moda holi hikito muto, hala meyalo moloto, auba i hiki loto monimo uwokelo, loto lufuwa meu ya auba ito lobibo ne.

Yesudokati ya Goti monala wafefe lanubo ha

¹ Homu aidena Gotikafo awatefo-holofate-mota ha lobibo, ya hamena malo-malo ido mona eito-eito ya polofeti wetinalo molaito, mona itibimo yowabo ne. ² Feto nefa, ido onesa me ya hamena naba alili aido ya moda Hipala welalo molaito mona lilibibo ne. Ido aya we Hipala ya idafa-adafa muki moda yawala minanaiye, loto wa molo edaibo we, ya mika okuluma muki li oloto

pinowe, loto libo, ya Hipalakafo li oloto pi hulibo ne. ³ Emo ya Goti ekeni lamenala ido eimola fefelumala ona minoto, ido hala aubala nebo yakafa idafa-adafa muki li auba i beti nebo we yakafa lifima noku ibo ononala li hulo itoto, ya yoisa huliyaagi we wenaba ana onaleka amedoto ne.

Yesu yakafa enisole li fulo betito nebo ha

⁴ Feito Melafokafo Hipala huliya naba weuna fi edaibo yakafa enisole hilitina li fulo edaibo yamaidana oto emo moda yoto neto, ido enisole ya lumuti minae. ⁵ Moda holiyafe? Emokafo feto libo,

Nemo ya eletifo hemo hedoto, ya neimo Hipane ya minane,

loto lomuto (Sng 2:7), ido ha ma ya feto libo,

Nemo ya Melafo minoto, ido emo ya neimo Hipane minanogolaiye,

loto ha mono lufuwau (2 Sml 7:14) nebo ha ya enisole magunu life? E'e, enisole yagunu ladámiye. ⁶ Ido Hana Hipala mikaloka ilifi molanowe, loto aibo hamenalo yagi ha ma ya feto libo,

Goti enisolela muki ya weudina-lutina-hatina muilo,

loto ha mono lufuwau (Lo 32:43, Sng 97:7) ya nebo ne. ⁷ Ido ha ma ya enisole yagunu ya feto libo,

Houba-naba weninala enisole ya asi yaidana oto, ido so huluma yaidana oto lifefe libo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 104:4) nebo ha ya enisole yagunu lifa, ⁸ ido Hipala yagunu ya feto libo,

Gotiyo, hemo ekeni folomokalo ya hiyaba we wehudi minowa-minowa oto minomo yoto minane.

Ido hiyaba we wehudi onona liyanibo ya moda fefe libo mona yakafoko hiyaba o betimo yowane.

⁹ Fefe libo mona ya holi dowa loto muto, ido lo molaibo ha metina muwabo mona ya eleka naba-naba hofu hedainako, yagunu Goti, hemo Gotika yakafu hounakafu-mota li fulu betito luka-haka

dowa lotoko holinane, loto ya yá nowala wili hedobo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 45:6-7) nebo ha ya Hipala lomuibo ha ya ne. ¹⁰ Ido ha ma ya fetu loto lomuibo,

Wenabao, hana monau yoima ya mika lifefe loto aubala muto, ido hemo agagunu okuluma yagi lifefe lanima ne.

¹¹ Idafawa muki ya moda u hopa unogolaifa, ido hemo ya moda minowa-minowa oto minomo yoto minane.

Muki ya utinalo owo yaidana oto lila molageto, ¹² wenina ya hunu wakoti li uku loti loloku abo yaidana oto hemo ya mika okuluma muki li uku loto loloku ananibo ne.

Ido wenina utinalo owo ma li fulitoti, eito ma liti iyabo yaidana oto hemo ya mika okuluma muki ya li fulitoto, eito ma lifefe lananibo ne.

Fetu nefa, ido hemo heimoka ya monau yoimati minanibo ya moda ayaidana otoko minomo uto uto, hamenaka ya huladámanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 102:25-27) nebo ha ya Hipala lomuibo ha ya ne. ¹³ Ido ha ma ya fetu loto lomuibo,

Ane onaleka amedoto hiyaba oto minageto, ya uwokafo-mota fulo higa feumau betinogolowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:1) nebo ha ya hamena malo ya enisole magunu yagi life? E'e, enisole yagunu ladámiye. ¹⁴ Enisole muki ya Goti houba-naba weninala, weuna-ana yaidana oti minabo, ya li nomudina wanaibo mona molo betibo wenina adina li faka lanae, loto idipi molaibo ne, loti ya ma holiyámafe?

2

Goti li nomude waibo hala ya naba ona hula nebo ha

¹ Fetu ya ha mono holiyonibo ya aifa idafa ne, loto heleutoto holi hopaitotanune, loto hawa moda auba ito holifefe loto holiyokelo. ² Moda holiyafe? Gotikafo enisole wetinalo molaito ha lobiyato u ayalo ibo ha ya holiti holiyámoti fulo egetinaloka itado-itado ya lifima ha henawa moda ayalo-ayalo fefe loto liwila oto bima nenako, ³ yagunu lemo li nomude waibo mona dowá idafa ona hula ya aifa waitanubo, ya lifima ha henawa ya igaidana oto holi uwogeto lemodoka ámanaibo ne?

Li nomude waibo hawa ya Wenabakafo homu apito lo oloto bito, holiyabo wenina yasi emo welaloti lolomabo ne. ⁴ Ido aya hawa yagunu Goti yagi maina moda onae, loto aubala lilibibo idafa-adafa eito hofawa li oloto pibo ya eleginae, loto

anela moloto, ido eimola lula-halauti ya Weuna Fele monala eito-eito hona molo lumumo wibo mona yakafa aya hawa ya li auba i edaibo ne.

Yesu mako ya li nomude waibo mona yawala ha

⁵ Feto mika ma aliga oloto pinaibo ha lonibo ya enisole yasi hiyaba anae, loto ladámiye. ⁶ Feto ladámifa, ido we makafo ha auba ito feto libo, Lemo aifa wenina minoninako, neidafaito ya haka ki lumu minane?

Ido aifa wenina hedo molonima nenako, neidafaito ya hiyaba o ledo minane?

⁷ Hamena fuma efoma ya enisole yoti minato, ido wenina ya lumuti minanigilae, loto fulo ledane.

Ido helekamu atatelo moloto hulite li faka lo ledanibo, ⁸ ya idafa-adafa muki fulo hide feumau betito, hiyabatina wenina buli ledane,

loto ha mono lufuwau (Sng 8:4-6) ya nebo ne.

Ido idafa-adafa muki hiyabatina wenina minanae, loto lo molo ledaima nenako, idafa mako ma hiyaba ámanubo ya ma minámiye. Ma minámifa, ido onesa me ya idafa-adafa muki moda hiyabatina wenina minone, loto wagámone. ⁹ Feto wagámoba, ido Yesu ya wa edone. Goti aifa li dowo lo ledaibo monala yamo wenina muki yagunu holito fulinaiye, loto hamena fuma efoma ya enisole yoti minato, ido emo ya lumuto minanogolaiye, loto fulo edaiye. Feto fulo edaibo, ya ogofu holito fulinako, yagunu helekamu atalalo moloto, huliya li faka lo edaibo ne.

¹⁰ Moda holiyafe? Goti yako idafa-adafa muki ya mona yawala ne. Ido emo yakafoko muki idafa li oloto pibo we ne. Aya we yakafo olufola abi lamenaloka idipito anowe, loto li nomude waibo mona yawala ya ufefe lanaiye, loto henawa holibo mona li muibo ya moda fefe liye. ¹¹ Yagunu holilo. Wewa li fele buli ledaibo wegi ido lemo fele o ledaibo weninala yagi moda wenina mako minonibo, yagunu emo ya ulalo holiyámoto moda unanefo-motae, loto lo ledaibo ne.

¹² Feto loto lo ledaibo yagunu ya fetto libo,
 Nemo unanefo-mota ya hulika lo oloto bito, weni-
 naka monolo mau minagu yau heboka loto
 mono nama lanogolowe,
 loto ha mono lufuwau (Sng 22:22) ya nebo ne.
¹³ Ido ha ma ya fetto libo,
 Holi hikine ya emodoka molanogolowe,
 loto (Ais 8:17), ido ha ma ya fetto libo,
 Nemogi olufone Gotikafo numibo yagi moda me
 ya minone,
 loto ha mono lufuwau (Ais 8:18) ya nebo ne.

*Yesukafo ade li faka lo ledanowe, loto mikaloka
 ula libo ha*

¹⁴ Feto ya olufowa mikaloka utina ya milagi ido lunugi nebo yagunu emo yagi ayaidana oto mikaloka ula libo, ya fulito hamade hi-hi aibo we, fuli-fuli onibo mona yawala Satani li fulo edoto, ¹⁵ ya weninawa mikalo minabo hame-natina muki ya fulinabo monawa holiya holiti nalalau minabo ya wina betinowe, loto mikaloka ula lito lemogunu fuliye.

¹⁶ Feto feyaibo, ya enisole adina li faka ladámiye. E'e, Abalahamu yufa fibo wenina adina li faka lo betiye, loto holiyone. ¹⁷ Feto fe betibo, ya wenina lifimatina hilili oto, Gotigi liwila oto hutifina betinowe, loto Goti ononala, sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba ononala ya liye. Feto feyaibo, ya wenina yagunu lula-halau holito, ononawa ya fefe lotoko linowe, loto ya unalafo-mota utina monatina muki yaidana oto mikaloka ula ito monate yagi holito ya moda fefe loto aiye. ¹⁸ Moda holiyafe? Emo ya hepa molo muito, henawa holitaima nenako, yagunu wenina hepa molo bito, henawa holi minabo ya adina li faka lanaibo aubala moda mino edaibo ne.

3

Yesu ya yoto neto, ido Mosese ya lumuto nebo ha

¹ Feito ya fele weninane-motao, Gotikafo oku-lumau wenina anae, loto maina wa molo betibo wenina hemotina ya Yesu yagunu hatina kifefe loti holilo. Emo ya aposolo ido sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba huliya lo oloto molo-molo onibo we, ² ya emokafo wa molo edaibo we ononala moda fefe lotoko libo, ya Mosesekafo Goti weninala fefe lotoko hiyaba o betibo yamaidana oto moda fefe lotoko liye.

³ Moda holiyafe? Numunala huibo we huliya yoto minoto, numunawa huliya ya li fulo edaibo yamaidana oto Yesu huliya ya yoto minoto, Mosese huliya ya li fulo edoto minanaiye, loto Gotikafo holi muibo ne. ⁴ Numuna-amuna muki

ya wenina yasi hu-hu abo idafa ya nefa, ido wenina, idafa-adafa, muki li oloto pibo we ya Goti ya ne. ⁵ Ido Mosese ya Goti houba-nabala we minoto ya weninala hiyaba o betibo ononala fefe lotoko libo ya Gotikafo aliga lanowe, loto holibo ha ya lo oloto bi-bi aiye. ⁶ Feto feyaifa, ido Kilisto ya Goti Hipala minoto ya weninala hiyaba o betibo ononala fefe lotoko libo ya leimo emogi maina minanune, loto dowa lotoko holito hiyaba o edo minonibo mona ya auba i hiki loto molomo uto fulinune, loto minanubo ya moda weninala ona minone, loto holinune.

Isilaeli wenina holiti holiyámoti abo ha

⁷ Feto yagunu ya Weuna Felekafo feto libo, Nola fefeluma eletifo holitima, ⁸ ya lukafa umámilo.
 Ha holiti holiyámoti abo hamenalo lukafa muwabo yamaidana ámilo.
 Moda holiyafe? Hafali mikalo hepa molo nomabo hamenalo, ⁹ ya awatinafo-holofatina yasi aubala nefe? minámife? loti hepa molo nomabo, ya melege foti (40) lulau ya aubane itibiyobo mona moda wa edotama nefa, ido ha holiti holiyámoti oti lukafa nomabo mona molo-molo o minabo ne.
¹⁰ Feto feyabo yamagunu nemo ya aya weninawa hamena-hamena lutina-hatinau heleutoti holi hopaiti, nemo monane
 holiti holiyámoti o minae, loto eleka naba-naba fi bito, ¹¹ lune-hane molo nosámibo biyobo yagunu ya moda nemo monane use, loti mino holinabo monane ya ma liyámanae, loto ha auba ito onae, loto lowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-11) ya nebo ne.

¹² Yagunu ya mono weninane-motao, hemotina yauti mako ma lula-hala nosámageto holi hiki ladámoto nomuna hofawa nebo we Goti ya meya mutanaiye, loti ya wati monilo. ¹³ Feto fe minabo, ya hamena onesa meleka Gotikafo eletifo ne, loto huliya molaibo hamena mino ledaido ya weninate yauti mako ma nosámibo monakafo hola iyageto, lukafa mutanaiye, loti hamena-hamena ha mono, adina li faka lo betinaibo ha ya loyolalo-melo oti minalo.

¹⁴ Moda holiyafe? Apito holi hikito muwonidoti ya auba i hiki loto holiyonibo, ya aya monawa li hikitoto moni minoto fulinubo ya moda Kilistogi hutifina onibo weninala ona minone, loto holinune. ¹⁵ Yagunu ya feto libo, Nola fefeluma eletifo holitima, ya lukafa umámilo.

Ha holiti holiyámoti abo hamenalo lukafa muwabo yamaidana ámilo, loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-8) nebo hawa ya moda lobiyowe.

¹⁶ Ido wenina hema yasi ha holiti holiyámoti oti lukafa muwabo mona ya molo-molo o minae? Ya Mosesekafo Isipi ebaloti idipito aibo wenina muki yasi feto fe minae. ¹⁷ Ido wenina hema ya Gotikafo melege foti (40) lulau ya eleka naba-naba fi bi ne? Ya nosámibo mona molo-molo abo wenina eleka fi bito, ya hafali mikau lumu fou loti fuliyato hono aubatina ya aya mikau ya nebo ne. ¹⁸ Ido moda use, loti mino holinabo monane ya ma liyámanæ, loto ha auba ito onae, loto lo molaibo ha ya wenina hema yagunu lo

molaiye? Ya ha lido meyalo molámabo wenina yagunu lo molaibo ne. ¹⁹ Feto ya use, loto mino holinubo monala linune, loti lafa, ido holi hikitina mináminako, moda ogofuwámae, loto holifefe loto holi minone.

4

*Holi hikitabo wenina yako use, loto mino holin-
ubo monala linabo ha*

¹ Feito ya use, loto mino holinubo monala ya linae, loto lo molo ledaibo hama aifa neboma nenako, yagunu Gotikafo wa ledaibo ya hemotina yauti mako ma heleutoto ta lotanaiye, loto holi holiyokelo. ² Moda holiyafe? Hala ukuwa dowá ya homu wenina lo oloto bibo yamaidana oto leimo yagi moda lo oloto lumutaima ne. Feto nefa, ido holiyabo weninawa ya aifa holiti, holi hikitina li meyalo molámanako, yagunu holiyabo hawa yakáfo li dowá lo betiyámiye.

³ Feito ya holi hikito muwonibo wenina ya use, loto mino holinubo monala ya moda lito minone. Aya yagunu ya feto libo,

Lune-hane molo nosámibo biyobo yagunu ya moda nemo monane use, loti mino holin-
abo monane ya ma liyámanae, loto ha auba
ito onae, loto lowe,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:11) ya nebo ne. Feto nebo nefa, ido mika okuluma li oloto pi hulibo hamenalo, yaloti ya ononawa moda hulito ya use, loto mino holibo ne. ⁴ Yagunu ya ha ma feto nebo,

Gotikafo idafa-adafa muki li oloto pi hulo itoto,
 ya fo hamena seweni (7) yalo ya use, loto
 mino holibo ne,

loto ha mono lufuwau (Stt 2:2) nebo, ya fo hame-
 nawa seweni (7) yagunu libo nefa, ⁵ ido aliga ya
 feto libo,

Moda nemo monane use, loti mino holinabo
 monane ya ma liyámanae,

loto lo molaibo hawa yagi ha mono lufuwau
 (Sng95:11) ya nebo ne.

⁶ Feito ya use, loto mino holinubo monala ya
 linigilae, loto lo molaibo hawa ya aifa nefa, ido
 hala ukuwa dowo ya homu lo oloto bibo wenina
 yasi ha lido ya meyalo molámanako, ya liyámae.
 Feti liyámanako, ⁷ yagunu mino lito uto uto ya
 hamena ma hofa molaibo huliya eletifo ne, loto
 libo ha ya Defiti lufuwa igu ya feto libo,

Nola fefeluma eletifo holitima, ya lukafa
 umámilo,

loto ha mono lufuwau (Sng 95:7-8) nebo hawa ya
 moda lobiyoma ne.

⁸ Yagunu holilo. Yosua yakafo Goti monala
 use, loti mino holiyabo monala ya bibo neko, ya
 aliga hamena magunu ya ha ma ladámadi ne.

⁹ Feito ya Goti weninala use, loto mino holinubo
 hamena, Sabati foliwa yaidana aibo hamena,
 ya moda mino ledaima ne. ¹⁰ Moda holiyafe?

Goti eimola ononala li hulo itoto ya use, loto
 mino holibo yamaidana oto wenina ma use, loti
 mino holiyabo monala litabo wenina yasi moda
 ononatina li hulo itoti ya use, loti mino holiyabo
 ne.

¹¹ Yagunu ya leimo yauti makafo homu wenina ha meyalo molámabo yamaidana oto lumu fou lotanaiye, loto holito ya use, loto mino holinubo monala linune, loto auba iyokelo.

¹² Yagunu holilo. Goti hala aubafofo loto, hofawa nebo ha yakafo mi fana wela filiga-filiga nebo mi hasuwala ya li fulo edaibo ha, ya luteu yoima uto lute-hategi ido weudegi hona moloto, auba lulau lulumalagi ido nogolomalagi hona moloto, ya lutekafo hate kiyonibo monawa ya li oloto pi ne. ¹³ Ido Goti li oloto pibo idafa-adafa muki yauti mako ma emo onobalalo faluku anaibo idafa ya ma minámibo ne. E'e, emo monate hitoto aibo we nomunalo ya idafa-adafa muki moda apako olotoko nebo ne.

Yesu ya sokila hi-hi abo hiyabatina we wenabate nebo ha

¹⁴ Feito ya huliyaagi we, okuluma lulauka yoto nebo we Yesu, Goti Hipala ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenabate neboma nenako, loto holi hikite lo oloto molo-molo onibo ya li hik-itoto li minokelo. ¹⁵ Moda holiyafe? Sokila hi muwabo hiyabatina we wenabate ya idafa-adafa hepa molo lumibo mona muki ya moda ayaidana oto hepa molo muima nenako, yagunu lemo aubate minámibo yagunu ya mulunau holi ne. Feto holifa, ido emo ya moda nosámibo mona ma molámibo ne. ¹⁶ Yagunu ya Goti hiyaba we wehudi folomola ya aifa li dowo lo ledaibo lumunaibo folomoma nenako, loto hena ma utelo minanaido yalo ya moda aifa li dowo lo ledaibo monala yakafo ade li faka lanaibo monala li oloto

pito, ido hate holito li you lo ledanaibo monala linogolone, loto dowo loto holito aubafofo loto emo nedo ya moda selo uwokelo.

5

Sokila hiyabo hiyabatina we wenaba hatina

¹ Feito ya sokila hiyabo hiyabatina we wenaba ya wa molo beti-beti aibo mona yagunu holilo. Gotikafo wenina yauti we mako ma li oloto pi edaibo, ya weninala yagunu holito, emo onobalalo ononawa lito, lifimatina yagunu idafa hofu hi munabo yagi ido Goti aifa munabo idafa yagi ya sokila hi numunaiye, loto wa molo edaiye.

² Wa molo edaibo wewa weninala hanu dowo loto holifefe ladámoti hopa moni-moni abo monatina wato ya eimola yagi aubala minámínako, yagunu li you lo beti holi ne. ³ Feito ya weninala lifimatina yagunu idafa hofu hinabo sokila hi muibo yamaidana oto eimola aubala minámíbo monala yagunu ya eimola lifimala yagunugi idafa hofu hito sokila hi mu-mu aibo ya moda fefe loto feyaiye.

⁴ Ido ononawa ya idafa nabama nenako, yagunu we ma eimola lula-halauti holito linaibo ya ma minámiye. E'e, homu hana ononawa ya molo pito apibo hamenalo ya Alonikafo linaiye, loto wa molo edaibo yamaidana oto wemoli malekamagi wa molo betimo yoibo ne.

⁵ Feito ya Kilisto yagi moda eimola huliya ito yoto sokila hiyabo hiyabatina we wenaba minanowe, loto ladámiye. Feto ladámifa, ido Gotikafo fetu libo,

Nemo ya eletifo hemo hedoto, ya neimo Hipane
ya minane,
loto lomuibo (Sng 2:7), ⁶ ido ha ma feto libo,
Melekisedeki yaidana oto hemo ya minowa-
minowa oto sokila hi numu-numu anibo
we ya minane,
loto lomuibo ha ya ha mono lufuwau (Sng 110:4)
ya nebo ne.

⁷ Aya wewa ya mikaloka ulagi nebo hamenalo
ya fulinaiguti li nomuna wanaibo aubala mino
edaibo we wako lo edoto nomuna nowala lumito
hufo auba ito oto lomuiye. Feto eimola weuna-
lula-hala muki mu Melafodokako itainako, ya-
gunu ha libo ya moda holiye. ⁸ Emo ya Hipala
nefa, ido hena holibo monawa yamo ha meyalo
molanaibo mona ya moda holi huliye. ⁹ Feito
ya ha meyalo molaibo mona moda holifefe lo
hulo itoto, ya emo halalo meyalo molo minabo
wenina muki li nomudina waibo mona minowa-
minowa oto minanaibo mona ya li oloto pi betiye.
¹⁰ Feto aibo we ya Melekisedeki yamaidana oto
sokila hi muwabo hiyabatina wenaba minane,
loto Gotikafo wa molo edaibo ne.

Olufu hefola yaidana oto minámanubo ha

¹¹ Aya yagunu ha ma naba lanune, loto holiy-
oba, ido hemotina ya lutina-hatina u mi wela
fiyámibo yaidana ainako, yagunu hawa mona fok-
ito itibinune, loto onibo ya hosa fiyone. ¹² Moda
holiyafe? Hemotina ya hamena fana moda
holimo yowaboma nenako, ya onesa meleka
wenina ma api itibiyabo neko, moda fefe ladi
ne. Feto nefa, ido hemotina ogofuwámanako,
yagunu masi hofa loti Goti hala mona hofa api

itibinabo ya moda dowá lanaiye. Ido weudina-lutina-hatina wela-idafa auba ibo idafa nanabo yagi ogofuwámae. Aifa aminako ogofuti nanabo ne. ¹³ Moda holiyafe? Wenina ya aminagunuko holiyabo ya olufo hefola minanako, yagunu fefe libo mona hawa ya holifefe loti holámae. ¹⁴ Ido gedabo wenina weudina-lutina-hatina yakafo hamena-hamena onona auba ito lito ya mona ma dowagi ido ma nosámibo yagi wati hona molo-molo o minanako, weudina-lutina-hatina wela-idafa auba ibo idafa yagunu holifefe loti holi minae.

6

Holi hikite aubafofo loto li minanubo ha

¹⁻² Feito ya Kilisto hala ukuwa apiti lolomabo ha yako ladámokelo. Moda holiyafe? Weude lila hofó ledó fulinaibo mona mete muto lute-hate elepa ito holi hikite Gotidoka molonibo ha, ya noku iyabo mona eito-eito, ido adinagunu atatelo liyabo mona, ido wenina fuliyaguti sinoinabo mona, ido hamena nabalo hona molo ledoto lifima ha liwila oto lumunaibo mona ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona, yaleka mona yagunu api lilibiyabo ha ya numuna lagi yaidana oto ne. Feito ya numuna lagi hofahofa fiyámoti, moda auba iti fitado, yaloti onu iti numuna humo uwabo yaidana oto aya hawa api lilibitado, yaloti onu ito mono monate lifefe lo ledanaibo ha lo-lo oto monolo u betinubo hanudo ya monimo yowokelo. ³ Ido Gotikafo fetó feyanae, loto dowá loto holinaibo ya moda fetó feyanogolone.

⁴ Yagunu holilo. Wenina masi holi hikitabo monatina metina munabo ya igaidana oti hofa liwila oti lutina-hatina hofa elepa inabo ne? Yaidana mona ma minámiye. E'e, wenina lutina-hatina li lamena o betito, ido okulumauti idafa lumibo idafa no holiti, ido Weuna Fele maina lutinau liti, ⁵ ido Goti hala yagi ido anaibo hame-nala aubala lilibibo mona yagi dowa lama ne, loti holiyabo, ⁶ ya aya weninawa lumu fou loti metina munabo, ya hofa liwila oti lutina-hatina hofa elepa inabo hanutina ma minámiye. E'e, fetu feyabo mona yamo ya Goti Hipala ya yá yofolo ya hofa hofu fuliyanako, ya wenina muki nomudinalo ulalo holinaibo mona ya o molo edae.

⁷ Moda holiyafe? Mikalo ya hamena-hamena ho ito, fou loto li you lito ya wenina onona hila liyabo ya hobina dowa idafa li oloto pi betibo mika ya Gotikafo nesiba fuko edaibo nefa, ⁸ ido hofu-nama hasuwala fibo idafako li oloto pibo mika ya moda nosámoto u hopa unaibo hanula selo molainako, sokafo lanaibo ne.

⁹ Ena lune-hane biyobo weninane-motao, aya hawa lobiyonibo ya nefa, hemotina u hopa unae, loto ladámone. Li nomudina waibo mona ya ito yoti molo-molo o minanae, lotu metolito holito lone. ¹⁰ Yagunu holilo. Goti ya fefe lotoko nebo wema nenako, yagunu ononatina yagi ido huliya ya lutina-hatina muwabo monatina yagi li oloto piti, ya fele weninala aidenati adina li faka lo-lo abo, ido onesa me yagi houba-naba onona li beti-beti o minabo monatina yagunu ya hala molámanogolaiye. ¹¹ Ido hemotinagunu

holiyonibo ya aya mona auba iti molomo yowabo yamaidana oti ya hemotina muki holi hikito muti hiyabala omo yowabo monatina yagi aubafofo loti molo-molo o minanabo, ya hamenatina hulanaibo ya moda hulawa fedanaiye, loti holifefe loti holiti ya feto feyanae, loto hemotinagunu auba ito holiyone. ¹² Feto feyanabo ya moda henoba ámoti, homu wenina holi hikito muti hiyabala omo yoti yoti lo molo bibo ha hulawa liyabo wenina ya monatinalo meyalo molo-molo anabo wenina minanae, loto hemotinagunu auba ito holito ya lone.

Goti lo molo lumibo ha ya auba ibo ha ona hula nebo ha

¹³ Moda holiyafe? Gotikafo Abalahamu lo molo muibo ha ya onae, loto hawa auba i mu-naibo, ya we makafo emo huliya li fulo edaibo we onobalalo lanaibo ma mináminako, yagunu eimola huliyalo onae, loto ya feto libo,

¹⁴ Nemo nesiba fuko-fuko obo wekafo ya hemo moda naba-naba fuko hedanogolowe.

Ido nemo hedo molomo unabo yufa bi-bi obo wekafo ya hemo moda yufa finanibo wenina naba-naba humunogolowe,

loto lo molo muibo ha ya ha mono lufuwau (Stt22:17) ya nebo ne. ¹⁵ Yagunu ya Abalahamukafo hiyabala omo uto uto ya lo molo muibo hawa hulawa libo ne.

¹⁶ Yagunu holilo. Wenina ya ha ma auba i muti onae, loti lanabo, ya we ma huliya lito nebo huliyalo ya lo metoliti lanado, ya wenina masi hawa li aifa idafa itanabo ma minámiye. ¹⁷ E'e, Goti lula-hala holibo mona

u eito aguwámanogolainako, lo molo lumibo ha hulawa linubo wenina ya auba ito lilibinowe, loto holito ya eimola huliyalo onae, loto lo molo lumibo ne. ¹⁸ Feito ya u eito aguwámanaibo idafa loiti yamagunu Goti ha sugi lanaibo ogo-fuwámiye, loto lilibido, yalo ya leimote holi emodoka uwonibo wenina ya hawa moda hulawa molo ledaibo ne, loto dowa loto holito hiyabala omo yowonibo mona li hiki lanae, loto lutehate li auba i ledaiye. ¹⁹ Feito moda hulawa molo ledaibo ne, loto hiyabala omo yowonibo monawa ya weude litumala auba ito gedibo idafa nenako, ya Goti nedoka lulau yoiye. ²⁰ Ayau ya u homu molo ledaibo we Yesu ya Melekisedeki yaidana oto minowa-minowa oto sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba minoto moda yoto ayau mino ledaibo ne.

7

Melekisedeki monala ha

¹ Ena aya yagunu holilo. Wewa Melekisedeki ya numuna meya naba Salemu wenina hiyabatina we wehudi, ido Goti yoisa nebo we yagi sokila hi mu-mu aibo we, ya Abalahamu lowa-finalo monito wenina ma hiyabatina we wehudi hofu beti fuli hulo itoto, liwila oto hanudo ya aito, Melekisedekikafo hatula oto nesiba fuko edaito, ² ya Abalahamukafo lowa-finawa fiyagu yauti lito aibo idafa-adafa muki ya teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako lito Melekisedeki ya muiye. Ena wewa Melekisedeki huliya monawa ya fefe libo mona hiyaba wehudi ne, loto ne. Ido numuna meya naba Salemu

wenina hiyabatina wehudi ne, loti huliya molabo monawa ya moda you amena mona hiyaba wehudi ne, loto ne. ³ Wewa ya olafo melafo ido awalafo-mota yagunu lufuwau ya i molámabo ne. Ido hedaibo hamenala ido fulibo hamenala yagi ayaidana oto lufuwau ya i molámabo ne. E'e, Goti Hipala yaidana oto emodoka limo metolito sokila hi muibo we huliya moda minowa-minowa oto minanaibo ne.

⁴ Ena wewa ya moda we naba-naba nebo yagunu metoliti holilo. Awatefo-holofate hana we Abalahamu yakafo lowa-fina fiyagu yauti lito aibo idafa mau naba ya teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako lito muibo we ne. ⁵ Ena Lifai yufa fibo wemoli maleka sokila hi muwabo ononawa Gotidokati liyabo we ya weninatina yasi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona molomo uwagu yauti-yauti mako-mako nemodoka molo-molo abo ya lilo, loto Gotikafo Sinai ha lo molo betigu ya nebo ne. Ena weninawa ya eimotina weninatina Abalahamukafo yufa fibo weninamako minafa, ido fetu feyalo, loto lo molo betibo ne.

⁶ Feito nefa, ido wewa Melekisedeki ya Lifai yufa figu yauti minámifa, ido Gotikafo auba ito lo molo muibo ha libo we Abalahamukafo idafa-adafala teni-teni (10-10) hona molaigu yauti-yauti mako-mako muito, ya Melekisedekikafo lito ya nesiba fuko edaiye. ⁷ Ido nesiba biyabo we ya yoti minabo we yasi lumuti minabo wenina ya nesiba fuko betinabo ne, loto holi minone.

⁸ Feito meleka ya Lifai yufa fibo we, ya weninatinagi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona

molagu yauti-yauti mako-mako Gotidoka molo-molo abo idafa liyabo we ya fulimo uwafa, ido Melekisedeki ya hofawa nebo monala yagunu lo edaibo ne. ⁹⁻¹⁰ Ido Lifai yufa fibo we ya weninatina yasi idafa-adafatina teni-teni (10-10) hona molagu yauti-yauti mako-mako Goti muwabo idafa li-li abo we awatinafo-holofatina Abalahamukafo Melekisedeki hatula aibo hame-nalo ya olufola ma hedo molámibo ne. Ya hame-nalo ya Lifai awalafu-holofala Abalahamu ulau aifa neboma nenako, yagunu Abalahamukafo idafawa teni-teni (10-10) yauti-yauti mako-mako Melekisedeki muibo hamena ya Lifai yagi maina muibo ne, loto lanune.

Yesu ya sokila hi-hi abo we muki li fulo betiboha

¹¹ Ena Lifai yufa fibo we sokila hi mu-mu abo ononawa ya numuna lagi yaidana oto neto, yaloti homi ito Sinai ha muki ya Isilaeli wenina fetu feyalo, loto lo molo betibo ne. Feito nefa, ido aya ononawa yakafo wenina lifefe lo betibo nebo neko, aliga ya sokila hi munaibo we ma eito oloto pinogolaiye, loto ya ma ladámadi ne. Ido ya we ya Aloni yaidana oto oloto pinaiye, loto ladámiye. E'e, Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto libo ne.

¹² Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo onona lila fulitoto hofawa ma li oloto pibo, ya lo molaibo ha lila yagi moda ayaidana oto fulitoto hofawa ma li oloto pibo ne. ¹³⁻¹⁴ Feito we ma Melekisedeki yaidana oto oloto pinaiye, loto liboma, ya Wen-abate yagunu liye. Ido emo ya Lifai yufa fibo wenina yauti oloto piyámiye. E'e, eito Yuda yufa

fibo wenina yauti oloto pibo ne, loto holi minone. Ena aya Yuda wenina yagunu Mosesekafo sokila hi munabo ha ma ladáminako, aya weninawa yauti masi sokila hi mu-mu abo folomolo ya ononawa ma liyámabo ne.

¹⁵ Ena sokila hi mu-mu aibo we ma Melekisedeki yaidana oto moda oloto piye, loto holiyonibo yakafo hawa monawa ya li oloto pi ne.

¹⁶ Ya we ya sokila hi mu-mu aibo ononawa libo ya mikaloka awalafo-holofala hulitina yagunu ya lo molaibo ha yakafo ononawalo li oloto pi edámiye. E'e, nomuna hofawa minowa-minowa oto minanaibo aubala yakafo ononawalo ya li oloto pi edaiye. ¹⁷ Moda holiyafe?

Melekisedeki yaidana oto hemo ya minowa-minowa oto sokila hi numu-numu anibo we ya minane, loto ha mono lufuwau (Sng 110:4) nebo ha ya lo edaibo ne.

¹⁸ Yagunu holilo. Homu lo molaibo ha yama ya auba ito li dowá lo ledanaibo ma mináminako, yagunu hilili fulitaibo ne. ¹⁹ Moda holiyafe? Lo molaibo ha yamo idafa ma lifefe ladámifa, ido li fulo edaibo hanu eito ma sibo, ya holi hikito muto hiyabala omo yowonibo hanu yamo Gotidoka u selo molanubo hanu ya ne.

²⁰ Ido aya hanu sibo ya aifa siyámoto, moda eimola huliyaló onae, loto auba i edaibo ne. Moda holiyafe? Homu sokila hi mu-mu abo we ononatina liyabo ya eimola huliyaló onae, loto auba i betiyámibo nefa, ²¹ ido meleka wewa yagunu ya fetó libo,

Hemo ya minowa-minowa oto sokila hi numu-numu anibo we ya minane, loto Wen-abakafo eimola huliyalo onae, loto hawa auba i mutaibo, ya lula-hala hofa elepa i molámanaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Sng 110:4) nebo ha ya feto loto lomuido, yalo ya moda onae, loto aubafobo loto lomuto wa molo edaibo ne. ²² Feito ya Gotigi li hutifina ledaibo ha yakafo homu ha li fulo edoto yoisa yoto nebo hawa ya Yesu eimolakafo li auba i edaibo ne.

²³ Ena homu sokila hi mu-mu abo we ya fuli-fuli abo we minanako, ya ononawa fulitoti fuliyato, eito ma ebatina ya limo uwafa, ²⁴ ido Yesu ya hofawa minowa-minowa oto nebo wema nenako, yagunu sokila hi mu-mu aibo ononala ya we eito masi liyámanabo, moda minowa-minowa oto limo yonaibo ne. ²⁵ Feito emo ya lemogunu holito Goti lomunowe, loto hofawa minowa-minowa oto nema nenako, yagunu emo holi hikito muto Gotidoka lo fedonibo wenina ya li nomude wato lifefe lo ledanaibo aubala moda mino edaibo ne.

²⁶ Aya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba ya moda ogofuto ade li faka lo-lo aibo we ona ya ne. Emo lifimala minámito, hiluwa loto feke lotoko minoto, lemo nosámonibo wenina yaidana ámoto, eito fele ona nebo, ya okuluma muki li fulo edoto yoisa yoto nebo we ya fulo edaibo ne. ²⁷ Emo ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba eito ma muki minabo yaidana oto minámiye. E'e, emotina yasi eimotina lifimatina yagunu hamena-hamena idafa ma hofoti lunu ya lekiti ula sokila hi mutiti, aliga ya wenina

lifimatina yagunugi ayaidana oti idafa-adafa hofu hi mu-mu afa, ido emo ya hamena mako yako eimola ula ido lunula ya moda muito hulibo ne. ²⁸ Moda holiyafe? Lo molaibo ha yakafu sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba ne, loto aubatina minámibo we wa molo betibo nefa, ido aya lo molaibo ha ya moda otaito, aliga ya eimola huliyaalo onae, loto li auba i edaibo ha yakafu Hipala wa molo edaibo ne. Aya Hipala ya lifefe loto li ogofu edo itoto ya fetu minowa-minowa oto minanogolaiye.

8

Yesu ya okulumau Gotigi li lusaku molo ledaibo ha

¹ Ena hawa muki lufuwa iyonibo ya li mako aito lobinogolowe. Holilo. Aya wewa ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba, ya lemogunu holito okulumau yoisa huliyaagi we wenaba folomolalo ana onaleka amedoto nebo ne. ² Aya wewa ya fele ebau, ya fele seli numuna ona hula, wenina huwámabo, Wenaba eimola huigu yau mono onona hiyaba o-o aibo we ya ne.

³ Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo hiyabatina we wenaba muki ya wenina lifimatina yagunu idafa hofu hi munabo yagi ido Goti aifa munabo idafa yagi ya sokila hi numunaiye, loto wa molo betimo yoinako, ya aya wewa yagi idafa ma muibo ya moda fefe loto iye. ⁴ Feito ya emo mikalo me ya nebo neko, sokila hi muibo we minámadi ne. Mikalo me ya Goti lo molaibo halo ya idafawa mu-mu abo we yasiko ononawa li-li ae. ⁵ Feto feyabo ononatina ya okulumau idafa

hamamuna yaidana oto mebe-maba oti li-li afa, ido hulawa ya okulumau ne. Moda holiyafe? Mosesekafo fele seli numuna naba hunowe, loto ito ya feto loto lomuibo,

Idafa-adafa muki lifefe lananibo ya moda obulalo hilibiyobo hamamuna yalomako lifefe loto mino,

loto fuka ha lomuibo ya ha mono lufuwau (Kis25:40) ya nebo ne.

⁶ Feito nefa, ena me ya Yesu mono onona libo ya emotina ononatina li fulo edoto dowo lama nebo monawa ya feto loti holilo. Gotikafo Yesu yagunu lo molo lumibo ha yakafo homu ha lo molo bibo ya li fulo edoto ha dowo lama ne. Feito yagunu ya aya hawa yamo emogi li hutifina ledaibo ha hofawa yakafo homu li hutifina betibo ha ya li fulo edoto ha dowo lama ne. Feito emo ya aya hutifina ledaibo hawa hofawa ya lusaku we neboma nenako, yagunu emo mono onona libo yagi moda ayaidana oto homu mono hiyaba we ononatina li fulo edoto dowo lama ona ne.

Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa yakafo homu ha li lila itaibo ha

⁷ Yagunu holilo. Emogi li hutifina ledaibo homu ha ya moda ogofuto fefe loto nebo neko, aliga ya li hutifina ledaibo hanu hofawa ma moni wita ámadi ne. ⁸ Moda holiyafe? Aya weninawa yagunu holibo nosámito, ya feto libo,

Holilo. Minoto hamena malo ya Isilaeli weninane ido Yuda weninane ya nemogi li hutifina betinobo hanu ma hofawa lifefe lo betinogolowe, loto Wenabakafo liye.

- 9 Homu ya awatinafo-holofatina ya adinalo lito Isipi ebaloti idipito obo hamenalo ya nemogi li hutifina betiyobo ha ya biy- ofa, ido emotinasi hawalo ya meyalo molámato, nemo mene biyonako, yagunu homu li hutifina betiyobo yamaidana oto li hutifina betiyámanogolowe, loto Wen- abakafo liye.
- 10 Moda holiyafe? Ya hamena utaito, aliga ya nemo lo molobo ha ya hatina-manadinau molo betito, ido lutina-hatinau lufuwa i betito, ya nemo
ya Gotitina mino betiyoto ido emotina ya wen- inane ona hula minanabo hawa hofawa, aya ha yakafo Isilaeli weninane ya nemogi li hutifina betinogolowe, loto Wenabakafo liye.
- 11 Ido weninawa yasi weninatina ido hounatinafo-mota ya Wenabagi feti houna iyalo, loti api itibinabo onona ma minámanogolaiye. E'e, wenina muki, hulitina hefolako nebo wenina, hulitina naba-naba liyabo wenina, muki ya moda kelo homi iti nemogi houna inigilae.
- 12 Yagunu holilo. Weninawa fefe ladámibo monatina hilili oto li you lo betito, ido nosámibo monatina yagunu hane hofa kiyámanogolonako, yagunu idafawa dowá muki ya o betinogolowe, loto Wenabakafo fetó libo ne,
loto ha mono lufuwau (Jer 31:31-34) ya nebo ne.
- 13 Ena hofawa ne, loto emogi li hutifina ledaibo hawa libo yamo ya moda homu ha ya li lila

itaibo ne. Ido lila molotaibo idafa ya moda kilofo molainako, yagunu hulanaibo hamenala moda alili molaiye.

9

Yuda wenina sokila hi-hi abo we mono onona liyabo ha

¹ Ena homu li hutifina ledaibo ya mono onona feti li-li anabo ne, loto lo molaibo ha yagi ido mikaloka fele numuna yagi nebo ne.

² Aya yagunu holilo. Fele seli numuna naba huwabo, ya ofugu homu negu yau le hiyabo idafa yagi ido folomo ma mulalo Goti onobalalo hobina beleti molo-molo abo yagi nebo eba ya fele ne, loti huliya molabo ne. ³ Ido yaloti uto owo lafo-lafo ma diyado, egeka ya eba maleka fele ona hula ne, loti huliya molabo, ⁴ yalo sokila ladanuwa aibo idafa hi-hi abo folomo goligunu lifefe labo yagi ido li hutifina ledaibo huwamena feumalo mulalo onuwalo-onuwalo muki ya goli-gunuko kelabo yagi nebo ne. Aya huwamenawa lulau yau masa ma goligunu lifefe loti ayau ya hobina huliya mana ne, loti molabo yagi, ido homu Aloni holobola gala fokito yoibo holobo yagi neto, ido hefana hatapa li hutifina ledaibo ha lufuwa ibo hefana yamagi ayau neto, ⁵ ido mulalo huwamena welalo ya enisole loiti lifefe loti molado, ayalo Goti lamenala lumuto mino betibo, aya eballo ya wenina lifimatina yagunu lunu lekiyabo onona li-li abo eballo, ya enisole loiti yasi okonatina yakafo li fo-sema molo betiyabo, aya

idafawa monawa ya onesa me ya ya ogofuto lo oloto molámanogolone.

⁶ Ena idafawa muki feti lifefe loitato ya sokila hi mu-mu abo we yasi fele seli numugu ya hamena-hamena yoti ofugu ya minoti ononatina li-li afa, ⁷ ido owo lafo-lafo diyabo lulau ya sokila hi mu-mu abo we hiyabatina we wenaba eimola yako melegelo-melegelo hamena mako yako yoibo, ya aifa yowámiye. Lunugiko ito yoto, eimola lifimala yagunu ido wenina lifimatina nefa wagámabo lifimatina yagunu ya yoto leki-leki aiye.

⁸ Ena aya monalo ya Weuna Felekafo lilibibo monawa ya feti loti holilo. Fele seli numuna homu nedo ononala aifa nebo hamenalo ya fele eba ona hula Goti nedo unubo hanu ya oloto pifefe ladámibo ne. ⁹ Ido aya idafawa ya hamena onesa me ya mebe-mabala ya ne. Ya hamenalo ya wenina lifimatina yagunu idafa hofu hiti, ido Goti aifa munabo idafa yagi sokila hi mu-mu aboma nefa, ido aya idafa yamo wenina lifefe loti lutina-hatina lí you lo betibo ma minámiye. ¹⁰ E'e, aya mono mona ya aifa hafa hobina no-ano feti no-no anabo ha, ido noku inabo mona eito-eito feti molo-molo anabo ha, ya ute etuwaloka idafa yagunuko ha lo molaido, ya meyalo moloti minomo uwato uwato, hulawa lo fedageto moda hulanaiye, loti lo molaibo ne.

Kilisto ya mono onona hula libo ha

¹¹ Feito nefa, ido Kilisto ya sokila hi muwabo hiyabatina we wenaba, ya idafa hula oloto pitaibo idafa hiyabala we wenaba moda lo fediye. Emo ya fele seli numuna ona hula,

wenina adinagunu huwámabo numuna, mikalo melo minámibo numuna, homu numuna li fulo edaibo numugu yau yoibo ne. ¹² Ayau yoibo ya moda eba fele ona hula, Goti nedoka ya moda hamena mako yoto, ayalo moda minowa-minowa oto minanowe, loto unogolaibo ya meme ido bulumakau mofola lunula ya ito yowámibo ne. E'e, eimola lunula lito yoibo yakafo meina fito wina ledaibo mona, yakafo minowa-minowa oto minanaibo mona li oloto pi ledaibo ne.

¹³ Moda holiyafe? Wenina masi lo molaibo ha ma holi fulitoti utina etuwa holutámanaibo, ya sokila hi mu-mu abo we yasi meme ido bulumakau we lunula linabofe, ido bulumakau wena soku hiyabo lanawa liti ya utinalo itili o betinabo yakafo lifefe lo betiyageto, lo molaibo halo ya utina etuwa moda holutanaibo ne.

¹⁴ Feito nefa, ido Kilisto lunula yakafo idafawa ya li fulo edaibo ne. Emo ya lifimala minámito, feke pana hito nebo we yakafo Weuna minowa-minowa oto minaibo Weuna aubalalo ya eimola ula Goti muinako, yagunu Goti hofawa nebo we ononala linae, loto lunula yakafo ute etuwa yako hilili o ledámoto, moda weude lila hofa ledo fulibo mona ya lute-hateuti ya li fulitoto hilili o ledaibo ne.

Kilisto lunula yakafo Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa li auba i edaibo ha

¹⁵ Feto Gotigi li hutifina ledaibo ha homu lo molaibo ya holito holiyámoto onibo lifima yagunu emo ya fulitoto meina fito wina ledainako, wa molo ledaibo wenina ya minowa-minowa anaibo idafa molo ledowe, loto lo molo lumibo

ha hulawa linae, loto Gotigi li hutifina ledaibo ha hofawa lusaku we ne.

¹⁶ Yagunu holilo. We makafo aliga fuliyoto ya idafa-adafane linaibo we ne, loto weuna fi edaibo, ya hutifina aibo ha yaidana oto weuna fi hedaibo yawala ya fuliyagetomako ya li ukaloka itananibo ne. ¹⁷ Hofawa minanaibo ya hutifina aibo hawa lo molaibo ya aifa minanogolaiye. Ido fuliyagetomako ya hulawa oloto pinogolaiye.

¹⁸ Feito yagunu ya Gotigi li hutifina ledaibo ha lila ya lunukafoko hutifina ledaibo monawa ya li auba i edaibo ne. ¹⁹ Moda holiyafe? Gotikafo lo molaibo ha ya Mosesekafo wenina muki lo oloto bi huloto, ya bulumakau mofola yagi ido memegi lunula ya lito, no yagi leki ayau ito, mabanume oso ma huliya hisopu yalo ya sipisipi opala luthisi libo ma wase i moloto, yakafo lunuwa ya mono lufuwa aila loloku abo yagi ido wenina muki yagi itili o betito ²⁰ ya fetu libo,

Lunu me ya Gotigi li hutifina betibo ha li auba i edaibo lunuma ya ne. Hawa ya meyalo molalo, loto lo molo betibo ne, loto ha mono lufuwau (Kis 24:8) nebo ha ya lobito, itili o betimo uto, ²¹ yaloti fele seli numuna ido mono onona li-li anabo idafa-adafa muki ya moda lunuwa yakafo itili o beti huliye.

²² Yagunu holilo. Goti lo molaibo ha ya neidafaiye loto lolumibo ne? Moda selo idafa-adafa muki ya lunu yakafoko holutanaibo ne. Ido lunu lekiyámanaibo ya lifima ya hilili anaibo ma minámiye.

Yesu eimola ula muibo yakafo lifima li fulaibo ha

²³ Feito idafawa hofabo lunuwa yakafo okulumaleka idafa hamamuna ya holutanae, loto lo molo betibo nefa, ido li fulo betibo idafa hofabo we ya eimola lunula yakafoko okulumaleka idafa ona hula ya holutibo ne. ²⁴ Feito Kilisto ya fele ebau yoibo, ya wenina adinagunu huwabo idafa, eba ona hula hamamuna yau yowámiye. E'e, okulumau ona hula Goti nedo ya yoto, yalo ya onesa lemogunu holito Goti onobalalo oloto pibo ne.

²⁵ Ido melege wido-wido ya sokila hi mu-mu abo hiyabatina we wenaba yasi eito idafa lunula liti fele ebau yowabo ya nefa, ido Yesu ya fetó feyámiye. Emo eimola ula ya sokila hi muwabo yaidana oto muibo ya hofa magi-magi molo umámiye. ²⁶ E'e, fetó feyaibo neko, ya aidena mika okuluma li oloto pido yalomati ya hamena abi ula ogofu holimo loto loto onesa yagi holiyadi ne. Ido fetó minámiye. E'e, onesa me ya hamena hulanowe, loto feyaigu me ya hamena mako moda lifima li hulanowe, loto nomuna hofawa nebo ya fulitoto Goti sokila hi muwabo yaidana oto eimola ula munowe, loto oloto pibo ne.

²⁷ Ido wenina ya hamena mako fuliti, ya aliga Goti onobalalo sinoiyato li halo molo betinaibo yaidana oto ²⁸ hamena mako Kilistokafo wenina muki lifimatina ya eimola ulalo mofuto, ya sokila hi muwabo yaidana oto eimola ula muto fuliye. Fetó feyaibo ya hofa oloto pinaibo ya lifima yagunu ámanogolaiye. Moda hiyabala o-o abo

wenina li nomudina wato idipinowe, loto oloto pi binogolaiye.

10

Lo molaibo ha ya hamamuna yako nebo ha

¹ Feito lo molaibo ha ya idafa dowa aliga oloto pinaibo hamamuna ya ne. Idafawa hulawa ona minámiye. Yagunu ya aya halo ya melege wido-wido moda ayaidana idafako hofa-hofa hofoti sokila hi mu-mu otiko minabo yakafo Gotidoka feti lo fedabo wenina ya lifefe lo betinaibo ma minámiye. ² E'e, lifefe lo betinaibo minanaibo, ya ononawa feti li-li abo wenina lutina-hatinau yau lifimatina moda hilili ageto, ha utelo ma minámiye, loti holiyabo neko ya sokila hi-hi abo ononawa fulitadi ne. ³ Feito nefa, ido aya idafawa hi mu-mu o minabo yamo melege wido-wido ya lifimatina yagunu hofa hatina kinabo mona ya bi-bi o ne. ⁴ Moda holiyafe? Meme ido bulumakau we lunula yakafo lifima hilili anaibo ma minámiye.

⁵⁻⁶ Feito Kilisto ya mikaloka lumunowe, loto aibo hamenalo ya feto libo, Idafa-adafa hofoti sokila hi humuti, ido idafa ma humunabo yagunu holiyámáne.

Ido idafa hofoti sokila hi huloti, ido lifimatina yagunu idafa-adafa hofoti sokila hi-hi abo ya dowa wa edámáne. Ya dowa wa edámába, ido mikaloka une ya lifefe lo nedane.

⁷ Yagunu ya Gotiyo, mono lufuwa aila lolokuwagu yau nemogunu lufuwa iyado ya aya uneu

ya haka dowa kiyaniibo monalo ya meyalo molanowe, loto lo fedowe, loto lowe, loto ha mono lufuwau (Sng 40:6-8) ya nebo ne.

⁸ Yaleka ha homu ya fetu libo, Lo molaibo halo meyalo moloti ya idafa-adafa hofoti sokila hi muti, ido idafa ma muti, ido idafa ma hofoti sokila hi huloti, ido lifimatina yagunu idafa-adafa hofoti sokila hi-hi abo yagunu holiyamoto, ya dowu wa edámáne, loto lido, ⁹ yaloti ya fetu libo, Haka dowu kiyaniibo monalo ya meyalo molanowe, loto lo fedowe, loto libo halo, yalo ya aliga mona li auba ito gedoto molanowe, loto ya homu mona li fulitaibo ne. ¹⁰ Ena aya mona, Goti hala dowu kibo monawalo, yalo ya Yesu Kilisto ula hamena mako mutaibo yakafu leimo moda li fele o ledaibo ne.

Kilisto eimola ula muibo yakafu lifimate muki hilili o fulitaibo ha

¹¹ Moda holiyafe? Sokila hi mu-mu abo we muki ya hamena-hamena sinoi minoti mono ononatina li-li abo, ya moda ayaidana idafako hofa-hofa hofowa-hofowa oti sokila hiwa-hiwa o minabo yakafu lifima li fulanaibo ma minámiye.

¹² Feito minámifa, ido emo yakafu eimola ula mako lifimate yagunu sokila hi muwabo yaidana oto molo mutaibo, ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona ya ne. Fetu mutaibo, ya yoto Goti ana onaleka amedoto minoto, ¹³ ya Melafokafu uwolafu-motu fulu hina feumau betinaiye, loto hiyaba o ne. ¹⁴ Moda holiyafe? Emo weninala fele monalo meyalo molanubo hanu lifefe lo ledu nebo wenina ya eimola ula mako muibo yakafu Goti onobalalo lifefe lo ledotaibo

mona ya moda minowa-minowa oto minanaibo mona ya ne.

¹⁵ Ena aya yagunu ya Weuna Fele yagi lo oloto pi lumibo ha homu ya feto libo,

¹⁶ Ya hamena utaito, aliga ya nemo lo molobo ha ya lutina-hatinau molo betito, ido hatina-manadinau lufuwa i betinobo hawa yakafu nemogi li hutifina betinogolowe, loto Wen-abakafu liye,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:33) nebo, ¹⁷ ido yaloti ya feto libo,

Nosámibo monatina ido ha holiti holiyámoti abo monatina yagunu hane hofa kiyámanogolowe,

loto ha mono lufuwau (Jer 31:34) ya nebo ne.

¹⁸ Ena idafawa moda hilili o ledaido, yalo ya hofa lifima yagunu idafa ma hofoto sokila hi munubo ma minámiye.

Yesu holi hikito muto auba ito Goti nedo selo u fedanubo ha

¹⁹ Feito ya mono weninane-motao, fele eba ona hula yau yonubo hanu si ledaibo ya Yesu lunula ya ne, loto lute-hate hototo ne. ²⁰ Ya hanuwa ya hofawa, ido hofawa minowa-minowa oto minanaibo hanudo, ya owo lafo-lafo diti molabo ya Yesu ula yaidana oto nebo ya li esama oto yoibo ne. ²¹ Ido emo ya sokila hi muibo wete naba minoto ya Goti weninala hiyaba o ledoledo o ne. ²² Aya yamo lute-hateu nosámibo monate hena holiyonibo ya lunulakafu itili oto moda hilili otaima ne, loto holito, ido ute ya no feke libogunu noku i ledaito ya minoto, ya holi

hikitonibo yakafo li auba i ledanaibo, ya lute-hate ona hula emodoka moloto selo lo fedokelo.

²³ Ido emo ha lo molo lumibo we ya mona onako molainako, yagunu hiyabala o minone, loto lo oloto molonibo ya hate loiti-loiti kiyámoto, moda holi hikito mutoko lo oloto molokelo. ²⁴ Ido lute-hate bi-bi anubo mona yagi, ido mona dowa wenina adina li faka lanubo mona yagi molomo yowokelo, loto mono weninate yagi hate ki bito auba ito lobiyokelo. ²⁵ Feito ya mono weninategi monolo nuba onido ya wenina ma aguwámabo mona yaidana oto molámokelo. Hamena naba moda alili molaiye, loti holiyabo yagunu auba ito weninate lutina-hatina ya li auba i betiyokelo.

Goti Hipala metina munabo ya ha naba-naba liwila oto binaibo ha

²⁶ Feito ya ha ona hula holitoto li lute-hateu molotonidoti, ya aliga leimo hate ma kito lifima hanudo moni minanubo, ya hemakafo lunu ma lekito sokila hi muto lifimate hilili o ledanaibo ne? Ya ma minámiye. ²⁷ E'e, feto feyanubo ya li halo molo ledanaibo yagi, ido so ma halakala naba-naba libo ya Goti uwolafo-mota hi hulanaibo so yagi ya hiyabala oto holi naba-naba holinogolone.

²⁸ Moda holiyafe? Mosese lo molo muibo ha holi fulitaibo we ya wenina loitife, ido loitigi makogife, masi wa edoti idafa o molaibo ya lo oloto molatoma, ya hala holiti li you lo edámoti, aloko hofu fuliyabo ne. ²⁹ Feto feyabo yagunu masi Goti Hipala holi hikito muwadoti ya hofa liwila oti metina munabo ya neidafaiye loti hatina kiyae? Weninawa ya Gotigi li hutifina ledaibo

lunulakafo li fele o betima nefa, ya emotina yasi lunuwa ya li aifa idafa hiliti, Weuna aifa li dowala ledaibo yawala lukafa-mesafa o edo minabo, ya lifima ha hefola efoma li oloto pi betinogolaiye, loti hatina kiyafe? E'e, weninawa ya ha naba-naba linigilae.

³⁰ Aya yagunu ya Gotikafo fetoto libo,
Lifima ha binobo ya neimo ononane ma nenako,
moda nemo neimonekafo liwila oto binobone,
loto (Lo 32:35), ido ha ma fetoto libo,
Wenabakafo eimola weninala li halo molo betinogolaiye,
loto ha mono lufuwau (Lo 32:36, Sng 50:4, 135:14) nebo ha fetoto loto lo molaibo we monala ya moda holi minone. ³¹ Goti hofawa minowaminowa aibo we yakafo adelo lito lifima liwila oto lumunowe, loto anaibo, ya holi holinubo idafa naba-naba ne.

Holi hikitelo ya auba ito minanubo ha

³² Feito hemotina ya hamena homu yaukama hatina kifefe lalo. Ya hamenalo ya lutinahatina lamena o betibo hamenalo, ayalo ya hena naba-naba holiyabo yakafo ilalu huto ika o betinowe, loto aifa, ido aubafofo loti minaboma ne. ³³ Hamena ma ya wenina nomudinalo ha nosámibo lo betiti, mona nosámibo molo biyato, ido hamena ma ya masi hena ayaidana oti liyabo wenina yagi maina u keloti minoti adina li faka lo-lo aboma ne. ³⁴ Fetoto fe-fe abo ya hemotina yasi nala i betiyabo wenina hatina holiti adina li faka lo-lo oti, ido heimotina idafa-adafatina ipoto liti

uwabo ya moda huwamenate hula ya minowa-minowa oto minanaima ne, loti holiti ya lutinahatina dowa lotoko holiti minama ne.

³⁵ Yagunu ya holi hikitina auba iti liyabo ya fulitámilo. Li hiki loti minanabo ya meinatina hulawa naba-naba linigilae. ³⁶ Moda holiyafe? Hemotina ya Goti hala dowa kibo monalo meyalo moloti minanabo ya idafa ma lumunowe, loto lo molo ledaibo ha ya hulawa linune, loti auba iti hiyabala o-o anabo ya moda ogofu ne. ³⁷ Aya yagunu feto libo,

Anogolaibo, ya hofa hiyaba ámoto, moda anaibo ne,

loto ha mono lufuwau (Hab 2:3) nebo ha ya hamena foma efomako uwageto ya moda fedanaiye. ³⁸ Ena ha ma ya feto libo,

Monatina fefe libo weninane ya holi hikito minabo yagunu ya hofawa mino holinigilae. Ido ma ya holi holiti metina numunabo ya weune-lune-haneu holi dowa biyámanogolowe,

loto ha mono lufuwau (Hab 2:4) ya nebo ne.

³⁹ Feito nefa, ido lemo ya holi holito mete muto u hopa unubo ya ma minámiye. E'e, holi hikitoto weude-lute-hate hofawa minowa-minowa anubo wenina ya minone.

11

Holi hikitonibo mona ha

¹ Ena holi hikitonibo mona ya anaibo idafagunu holi gedoto hiyabala o minonibo mona, ya wa edámonibo idafa moda lutekafo li hiki lo ledaito li minonibo mona ya ne. ² Feito ya aidena

wenina holi hikitabo yagunu Gotikafo dowá wa betiyowe, loto lo betima ne. ³ Ido holi hikitoninako, ya fetó loto holifefe lonibo, Gotikafo mika okuluma muki li oloto pibo, ya ha libo yakafoko li oloto pibo ne. Feito ya ogofuto wa edámanubo idafawa yakafo idafa-adafa muki wa onibo idafa ya li oloto pibo ne, loto holifefe lo minone.

Abelile, Enokule, Nowale holi hikitabo hatina

⁴ Ena Abeli holi hikitinako, ya idafa hofoto Goti sokila hi muibo yakafo Keini sokila hi muibo idafa ya li fulo edaiye. Feito idafawa muibo ya Gotikafo dowá wato monala li oloto pibo ya fefe libo we ne, loto lo edaibo ya ne. Feito emo ya fulitaifa, ido holi hikila yakafo api lilibimo yoiye.

⁵ Ido Enoku holi hikitinako, ya fuliyámanaiye, loto Gotikafo ito yoibo ne. Ito yoito ya wenina yasi moniti witala omo uwafa, wa edámabo ne. Moda holiyafe? Ito yowámibo hamenalo ya Gotikafo dowá wa edaibo monalo moni-moni aibo ha lo oloto molo edaibo ya ha mono lufuwau ya ne.

⁶ Ido holi hiki ladámanubo, ya Gotikafo dowá wa edaibo monalo moninubo ma minámiye. E'e, Goti nedoka lo fedanune, loti anabo wenina yasi Goti ne, loti holi hikitoti, ido auba iti moniti witala omo uwabo wenina ya meinatina hulawa lumunaibo we ne, loti holi hikito munabo yako emo nedoka lo fedanabo ne.

⁷ Ido Nowa holi hikitinako, ya Gotikafo idafa homu wa edámabo idafa ma feito lo fedanogolaiye, loto fuka ha lomuito, ya auba ito holito, eimola weninalagi li nomude wanaiye, loto sipi

naba lifefe liye. Feito ya mikaloka wenina muki ya lifima monatina li oloto pi betito, ido Goti holi hikito muwabo wenina ya monatina fefe libo wenina minae, loto lo betibo monala, olufola bibo monala ya liye.

Abalahamu ido olonafo Sala holi hikitaibo hatina

⁸ Ido Abalahamu holi hikitinako, ya Gotikafo feto lomuibo, Fokito eba maleka heimo ebaka nemodokati linanidoka ya uwo, loto lomuito, ya igalekagunu liye? loto holiyámoto, aifa welalo moloto fokito wiye. ⁹ Fokito uto lo molo muibo ebalu u fedoto, ayau ya holi hikitinako, ya hopa eba eitoti loti minabo wenina yaidana oti seli numuna hu unoti, hipala Aisakale ouwamela Yekopule yagi maina aya ha lo molo bibo ya hulawa linune, loti ayalo feti minae. ¹⁰ Ya we ya numuna meya ma, lagi auba ibo numuna, Gotikafo li oloto pito huibo numuna, aya numuna yagunu holito hiyaba o-o nenako, yagunu fetu fe minae.

¹¹ Ido olonafo Sala yagi moda mabuli moloto, olufola hedanaibo hamena moda hulifa, ido Gotikafo olufoka oloto pinaiye, loto lo molo muibo we ya mona ona hulako molaibo we ne, loto metolito holinako, yagunu emo yagi ayaidana oto holi hikitinako, ya hedanaibo aubala moda emodokati lito, ya olufola houmalau ne. ¹² Feito wewa mako ya mabuli moloto olufola olonafo houmalau molanaibo aubala moda fulitaibo yaidana oto nefa, ya emodokati yufa fibo wenina hito huladámanogolone. Moda okulumalo ofiya

minomo wibo, ido ho no anawalo sesepa minomo wibo yaidana oto weninawa ya oloto pimo uwa-uwa minabo ne.

¹³ Ena yaleka wenina muki ya holi hikito mutiko minoti moda fuli hulabo ne. Gotikafo ha lo molo bibo ya hulawa liyámoti, aifa faigako minoti idafawa ya wati aiyo-weiyo loti lutina-hatinau dowá loti holiti ya fetó loti holiyabo, Lemo ya wenina eito malekati loti minabo yaidana oto, hamena founa efomako mikalo me ya minanogolone, loti lo oloto molabo ne. ¹⁴ Ido fetó loti lo-lo abo wenina ya eimotina ebatina ona hula yagunu holiyabo mona ya lo oloto molae. ¹⁵ Moda holiyafe? Fulitabo eba yagunu holiyabo neko, ya liwila anabo hanu moda mino betiyadi nefa, ¹⁶ ido onesa me ya li fulo edaibo eba, okulumaleka eba yagunu auba iti holiyanako, yagunu Gotite ne, loti labo yagunu Gotikafo ulalo holiyámoto, moda numuna meya ma lifefe lo betiye.

¹⁷⁻¹⁸ Ido Gotikafo Abalahamu hepa molo muioto, moda holi hikitinako, ya hipala Aisaka hofó fulito sokila hi munowe, loto muiye. Aya hipawa yagunu Gotikafo homu fetó libo,

Aisaka yufa finaibo wenina yako hemo yufa
fiyanibo weninae, loto hulitina minanogolaiye,

loto lo molo muibo ha ya ha mono lufuwau (Stt 21: 12) ya nebo ne. Ido ha ma muki lo molo muibo ya holi hiki loto holibo wewa yakafo hipala makoko hedaibo hipa ya sokila hi munowe, loto aibo ya ¹⁹ fetó loto metolito holibo, Goti ya wenina fuliyaguti li sinoi betinaibo aubala ya moda mino

edaiboma ne, loto holiye. Aya mona molaibo yagunu mebe-mabala holito ya feto loto holinubo, Hipawa ya moda fuliguti li liwila oto muiboidana loto liye, loto holifefe lokelo.

Aisakale, Yekopule, Yosefe holi hikitabo hatina

²⁰ Ido Aisaka holi hikitinako, ya hipala loiti Yekopute Isote aliga fedo binaibo idafa yagunu lobito nesiba fuko betiye.

²¹ Ido Yekopu holi hikitinako, ya fulinaibo hamena alili aito ya hipala Yosefe hipala loiti li filiga-filiga moloto nesiba fuko betito, ya holobola fito mulalo huba ito weuna-lula-hala ya Goti muiye.

²² Ido Yosefe holi hikitinako, ya fulinaibo hamena alili aito ya Isilaeli wenina aliga Isipi ebalokati unabo yagunu hala kito, ya hono aubala yagunu ha lo molo betiye.

Mosese holi hikitaibo ha

²³ Ido Mosese olafote melafote holi hikitainako, ya Isipi ebalo hiyabatina we wehudi Felokafo ha lo molaibo ya holiya holiyamoti, Mosese olafokafo hedo holito ya wati nomudina fulibo yagunu igana loitigi-makogi li faluku edaiye.

²⁴ Ido Mosese eimola holi hikitinako, ya naba libo hamenalo ya Felo oluwa hipala ne, lanabo ya E'e, liye. ²⁵ Emo ya lifima hanudo ake ito hamena fouma efomako moninaibo ya eleka ho-faito, moda Goti weninalagi hena numunae, loto holito u kelaiye. ²⁶ Feto aibo ya meinala dowaa aliga linaibo yagunu holinako, Kilisto li nosámibo

o edato ulalo holibo yaidana oto nemo unelo holi-nobo ya idafa dowā ona hula neboma nenako, yakafo Isipi ebalo hefana-huwamena naba-naba nebo li fulo edaibo idafa ne, loto holiye.

²⁷ Ido holi hikitinako, ya Isipi ebalo hiyabatina we wehudi Felo sebala hala-kala libo ya holiya holiyámoto, moda nomudegunu wa edámonibo we ya wa edaiboidana oto auba ito minoto, ya Isipikati fokito weninala muki idipito wiye.

²⁸ Ido holi hikitinako, ya hana olufo hofu beti fulinaibo enisole yakafo waito ledanaiye, loto sipisipi mofola hofoti lunuwa yakafo numunatina hanudo wililo, loto Goti Uta O Betinaibo mona fetu api itibibo ne.

Isilaeli wenina ma muki holi hikitabo hatina

²⁹ Ido Isilaeli wenina muki ya holi hikitanako, ya Ho No Luta-Hisi Libo ya hofala lusaku ya fukoto lano oto gedito yau uwato, ido Isipi himiwe ya ayaidana oto anune, loti afa, nowa yakafo liwila oto loto elele o betibo ne.

³⁰ Ido holi hikitanako, ya fo hamena seweni (7) lulau ya numuna meya Yeliko hila huwa ya li hona-hona loti moni minato, ya hilawa lekoto guludibo ne.

³¹ Ido wemoli hopa ika o beti-beti aibo wena Lahapukafo holi hikitinako, ya Isilaeli we loiti yasi emo weninala numunatina ebatina ya momona oto wa molanoiye, loti aibo we ya li you loto li dowā lo betito, emogi minotiti hofa uti weninatina minadoka idipiti loti, ya wenawa weninala ha holiti holiyámoti abo wenina muki ya

hoyo betiti, ido wenawama hoyo fuliyámoti, waito edabo ne.

³² Ena ha ma malekaloka ya neidafaiye loto lanobo ne? Gideyonile, Balakile, Samusonile, Yefitale, ido Defitile, ido Samuwelile, ido polofeti muki, yaleka ya hatina lanobo hamena ya ogo-fuwámiye. ³³ Aya yaleka we yasi holi hikitanako, ya wenina mau naba hiyabatina we wehuditina li yoima o betiyabo, ido mona li fefe lo betiyabo onona ya liyabo, ido Goti lo molo bibo ha ya hulawa liyabo, ido hula-laiyoni welalo ya itabo, ³⁴ ido so auba ito libo ya fiyabo, ido mi fanagunu hofa-hofa hoyo betinune, loti ado, yaloti holi uti aifa minabo, ido aubatina minámibo hamenalo ya li auba i betibo, ido lowa-fina fiyagu yau auba iti minabo, ido mika malekati abo himiwe ya hoyo betiti heni fulo betiyabo ne. ³⁵ Ido wenipa ma ya hipatina fuliyaguti hofa li sinoi betito ya liwila oti liyabo nefa, ido wenina maleka adina-hidina nala iti mainafa nabagunu hoyo beti minabo, ya mono ya fulitatoma wina betinune, lato, ya fuliyogeto li sinoi ledanaibo mona yakafo onesa me ya hofawa minonibo mona li fulo edaibo idafa ona hula ne, loti holiyanako, ya E'e, lato, hoyo beti fuliyabo ne.

³⁶ Ido maleka ya hiya ha nosámibo lo betiti ikula hoyo betiyabo, ido maleka ya adinalo-hidinalo seni nalagunu i betiti nala numugu fulo betiyabo, ³⁷ ido maleka ya hefanagunu hoyo beti fuliyabo, ido maleka ya hepa molo biyabo, ido maleka ya sogunu utina fuko filiga-filiga o betiyabo, ido maleka ya mi fanagunu hoyo beti fuliyabo, ido maleka ya sipisipi etuwa ido meme etuwa yako lolokuti monimo uti uti, inagunu fuliti, hena

naba-naba holiyabo ne. Ido wenina maleka ya li hopa o betiyato, ³⁸ ya monimo uti uti maleka hafali mikau no minámigu monimo uwabo, ido maleka ya obulalo-obulalo yoti lumuti monimo uwabo, ya hefana lula ligu ido mika lula ligu yau monimo u-u o minabo weninawa ya mikaloka idafa-adafa muki li fulo edabo wenina, wanoba idafa ona hula ya minae.

³⁹ Yaleka wenina muki ya holi hikitabo yagunu Gotikafo dowwa wa betibo ha ya ha mono lufuwau nebo nefa, ido ha lo molo bibo idafa hulawa ya liyámabo ne. ⁴⁰ Ya neidafaito ne? Gotikafo lemo yagunugi holito, ya dowwa idafa yoto nebo ma lifefe lo ledaibo ne. Yagunu ya homu holi hikitabo weninawa ya li homu moloti uwato lifefe lo betinaibo ma minámiye. E'e, emotinagi lemogi li maina itoto lifefe lo ledanaibo ne.

12

Yesu yagunu holito mono mona auba ito molanubo ha

¹ Feito ya aidena weninawa mau naba yasi limu yaidana oti li hona o ledoti holi hikitabo monatina lilibiyabo, yagunu leimo ya idafa-adafa hena anaibo idafa yagi, ido lifima mona li kelo ledomo yoibo mona yagi ya lituwa loto li fuloto, ya oluloti wilalo, loto hanu lilibido, yalo ya lute-hateu auba ito holito ya olulotoko uwokelo.

² Feito uto ya holi hikitonibo monawa ido hulawa ya Yesu ya nenako, loto wenu wa edotoko minokelo. Emo ya lula-halau ya aliga dowwa loto holitoko minanowe, loto holinako, yagunu auba ito yá yofolo ogofu holito, ya ulalo naba-naba

holibo ya aifa idafa ne, loto holito, ya holi onuwa molaibo ne. Feito ya yoto Goti folomolalo ana onaleka amedoto ne.

Gotikafo monate lifefe lo ledanowe, loto hena ha ma lumibo ha

³ Hemotina hena holiyabo ya eleka hofu betiyageto weudina-lutina-hatina lumu fou lotanaiye, loti Yesu yagunu hatina kifefe loti holilo. Lifimatina mino betibo wenina muki yasi auba iti uwotefo buli edokelo, loti afa, emo moda aubafofo loto nebo mona yamagunu hatina kiti metoliti holilo. ⁴ Hemotina ya lifima mona li yoima o edanune, loti aubafofo loti minafa, ido hofu betiyato lunutina lumunaibo hamena yama onesa hemotinaloka lo fedámiye.

⁵⁻⁶ Ido hemotina li auba i betinaibo ha ya olufola yamaidana oto lobibo ya hatina molaife? Aya ha ya hofa fetu loti holilo,

Hipane-motao, Wenabakafo lula-hala bibo wenina muki ya monatina lifefe lo beti-beti o ne. Ido neimo olufone onae, loto emogi houna i betibo wenina muki ya moda ikula hofu-hofu beti o ne.

Yagunu hemo monaka lifefe lo hedanowe, loto mona molo hedo-hedo o nebo ya aifa idafa ne, loto haka kiyámo. Ido auba ito lifefe lo hedanowe, loto hena humunaibo ya holi fulitanowe, loto holiyámo,

loto ha mono lufuwau (Snd 3:11-12) nebo yamo fetu loto lolumibo ne.

⁷ Feito hemotina ya Gotikafo olufola yamaidana oto monate lifefe lo ledaiye, loti holiti ya moda aubafofo loti minalo. Moda holiyafe? Olufu ma

metinafo-mota yasi monatina lifefe lo betiyámabo olufo ma minafe? E'e, feto minámiye. ⁸ Yagunu olufola-mota muki ya monate lifefe lo ledole-ledo aiyé. Ido hemotina ya feto fe betiyámanaibo, ya olufola ona minámae. Moda hanudo olufo yaidana oti minae.

⁹ Ena ha ma me ya holifefe loti holilo. Utegi mikaloka me ya minonido ya metefo-mota yasi monate lifefe lo ledato, ya ebotina loto hatinalo meyalo molonima ne. Feito ya weude Melafo ya ito yoto ebola loto, halalo meyalo moloto ya nomude hofawa minowa-minowa oto mino holinune, loti holiyámafe? ¹⁰ Ido mikaloka metefo-mota yasi eimotina weudinalutina-hatinau dowá loti holiyadoti ya hamena fouma efomako monate lifefe lo ledafa, ido emo ya eimola fele monala yagi maina linae, loto ade li faka loto, monate ya lifefe lo ledomo yoiye.

¹¹ Ena monate lifefe lo ledanowe, loto aibo hamenalo ya dowá loto holiyámoto, hena holi minoba, ido aliga ya moda auba ito api lilibito lifefe lo ledaido, yalo ya moda ilawa hulawa ya mona dowá moloto, lute-hate you loto mino holiyone.

Auba ito sinoi minanubo ha

¹² Feito ya adina ololo ámibo, ido hidina fulibo ya li gedalo. ¹³ Ido wenina ma hidina aubala minámibo wenina ya hanu lala i yau meu otanae. Moda li faka lo betinune, loti heimotina hidina ya hanu dowá yaloko fefe loti lala ilo.

¹⁴ Wenina muki yagi maina you amena monawalo molanune, loti ononawa auba iti limo

yoilo. Ido fele mona meyalo molámabo wenina ya Wenaba wa edámanigilae. Aya yagunu holiti ya fele monalo meyalo molanune, loti aya ononawa yagi auba iti limo yoilo. ¹⁵ Ido makafo Goti aifa li dowa lo ledaibo monalalokati heleutotanaiye, loti wati hiyaba alo. Ido makafo lula-halau ya yá ilawa ekefa aibo ibo yaidana oto lito unamawa yakafo muki li fuma i betitanaiye, loti wati hiyaba alo. ¹⁶ Ido makafo hopa li unaibo monafe, ido Goti meya muibo mona ya molotanaiye, loti wati hiyaba alo. Yaidana wenina ya Iso hanulalo moni minae. Aya we ya Aisaka hana hipala nefa, ido eletifoko nanaibo idafa hefola yagunu eimola ebala, huliya, muki ya aifa fulitaiye. ¹⁷ Feto feto, aliga ya melafo nesibala linowe, loto holifa, ido E'e, lomuiye. Feto lomuito, ya emokafo hufo naba-naba oto, nesibawa liwila oto linaibo hanu ma alafa fito wita aifa, ogofuwámibo yama hemotina moda holi minae.

Gotidoka selo kelonibo ha

¹⁸ Feito ya holilo. Isilaeli wenina mikaloka Sinai obula ogofuti adinagunu liti hidinagunu lala inado lo fedabo yamaidana oti hemotina ya ámae. Aya obulalo lo fedato, ya so huluma naba oto, midipu hamulu pito, asi naba-naba oto, ¹⁹ bomu wekilofo nomu ya nola molaito, ha welauti libo ya weninawa yasi fefeluma holiti ya ha ma hofa ladámanaiye, loti Mosesese wako lo edabo ne. ²⁰ Aya hawa ya feto libo,

Wenina masi obulalo ya hidina hefola efoma lala
inabo wenina ya hemotina hefanagunu

hoyo beti fulilo. Ido yako minámiye. Safuhulafe, ido yá-hafafe, ma yaleka moninaibo yagi hoyo fulilo,

loto Gotikafo lo molaibo hawa ya ha mono lufuwau (Kis 19:12, 13) nebo ha ya weninawa holiyabo, ya holiya naba-naba holiti, ya ha ma holinebo ogofuwámone, loti holiyabo ne. ²¹ Ido aya idafawa wa edabo ya holi naba-naba bibo idafa ma nenako, yagunu ya Mosesekafo fetolibo, Holi naba-naba numito une ololo aiyey, loto libo ha yagi ha mono lufuwau (Lo 9:19) ya nebo ne.

²² Feito nefa, ido hemotina ya obula yaidanaló ámae. E'e, hemotina ya Saiyoni obulalo ya loti, ido nomuna hofawa nebo we Goti numunala meya okulumau Yelusalemu yalo ya loti, ido enisole ake iti mau naba-naba minado ya loti, ²³ ido Goti hana olufola hilitina okulumau lufuwa ibo wenina mau minado ya loti, ido wenina muki monatina lifimala li fefe loto liwila oto bibo we Gotido ya loti, ido monatina fefe libo wenina, lifefe lo betitaibo wenina weudina minado ya loti, ²⁴ ido Gotigi hutifina ledaibo ha hofawa lusaku we Yesudo ya loti, ido lunula itili o ledaibo lunukafo Abeli lunula li fulo edoto aifa li dowa lo ledaibo ha lo-lo aibo lunulalo yalogi ya moda lo fedae.

Wati hiyaba oti monilo, loto lolumibo ha

²⁵ Ha lo nebo we ya hemotina eleka fi mutanune, loti wati hiyaba oti monilo. Moda holiyafe? Homu ya mikaloka me ya ha auba ito lo molaibo, ya weninawa eleka fi muwado ya lifima liwila oto bibo ya ta lanabo ya ogofuwámiboma nenako,

yagunu leimote okulumauti we ya mete munubo yagunu lifima liwila oto lumunaibo ya igaidana oto ta lanubo ne? ²⁶ Aya hamenalo ya nola fefeluma yakafo mika li momoga ibo nefa, ido onesa me ya feto libo,

Hamena mako ma li momoga anobo ya mika yako minámiye. E'e, mika okuluma muki ya li momoga anobo ne,

loto lo molo ledaibo ha ya ha mono lufuwau (Hag 2:6) ya nebo ne. ²⁷ Feito hamena mako ma yagunu libo ha ya monawa feto loto ya lolumiye. Holilo. Momoga ámanaibo idafa yako aifa minanaibo ne, loto li oloto pibo idafa-adafa muki ya li momoga oto, li fulo fulitanobo ne, loto yagunu ya lolumiye.

²⁸⁻²⁹ Yagunu ya momoga ámanaibo eba hiyaba wenina naba minanubo eba ya emo anauti linuboma nenako, yagunu dowae, lalowe, loto lomuwokele. Feito ya mono onona lito Goti muwonibo ononawa ya moda dowá wanaibo ne. Feto onibo ya moda Gotite ya so huluma idafa-adafa hi hulibo so yaidana oto nema nenako, yagunu holiya holito huliya li faka loto dowá wanaibo ononawa ya li muwokele.

13

Mono mona hula molanubo ha

¹ Holi hikitabo wenina muki ya weninate ona hulae, loti lutina-hatina bi-bi o minalo. ² Wenina ma eito malekati anabo ya hatina molámoti, moda aifa li dowá lo betilo. Moda holiyafe? Wenina masi wenina aifa li dowá lo betiyabo, ya

aifa mikaloka wenina o betiyone, loti holiyafa, aya weninawa ya enisole ona ya minae.

³ Ido nala numugu minabo wenina ya moda emotinagi maina nala i ledaboidana aiye, loti holi biti minalo. Ido utinalo li nosámibo o betiyabo wenina yagi hemotina moda ayaidana utina nebo yagunu holiti hatina ki bilo.

⁴ Hume-ugele abo wenina, ido hopa li unabo wenina, ya Gotikafo lifima li liwila oto binaiboma nenako, loti hemotina muki ya we wena hiluwa loti fefe lotiko mofu molabo ya idafa dowá ona ne, loti holilo.

⁵ Hemotina oti moloti anabo monatina muki ya moda hefana-huwamenagunu holinabo mona ya ma molámilo. E'e, idafa onesa me ya li minabo ya moda ne, loti aifa dowá lotoko holiti minalo. Moda holiyafe? Emokafo fetó libo,

Nemo fulo betinobo ya ma minámiye. Ido mene binobo yagi ma minámiye, loto ha mono lufuwau (Lo 31:6, 8) neboma nenako, ⁶yagunu leimote ya lute-hate li auba ito fetó lokelo,

Wenaba ya ane li faka lo-lo aibo we ya nenako, loto holi holiyámanogolowe. Wenina yasi neidafa-neidafa o nedanabo ne?

loto ha mono lufuwau (Sng 118:6, 7) nebo ha ya lokelo.

Yesu yagunuko holito ege molanubo ha

⁷ Hemotina yasi mono hiyabatina wenina, Goti hala lobiyabo wenina ya hatina ki bilo. Aya we yasi oti moloti fe-fe abo monatina ya hulawa wafefe loti holi hikitina ya meyalo molalo.

⁸ Yesu Kilisto monala molaibo ya moda ayaidana otoko aidena yoimati molomo uto uto onesa me yagi molomo yoto, ya monala fetoko molowa-molowa oto minanaibo ne. ⁹ Mono ha mona-mona ha eito ona lo-lo abo yamamo ika o ledotanaiye, loti wati holilo. Moda holiyafe? Goti aifa li dowa lo ledaibo monala yakafo weude-lute-hate li auba i ledo-ledo o minanaibo ya dowa ona nefa, ido nanubo idafa yakafo weude-lute-hate li auba i ledanaibo idafa ma minámiye. E'e, aya idafalo meyalo moloti moniyabo wenina ya idafawa yakafo li dowa lo betinaibo ma minámiye.

¹⁰ Leimo folomote neto, yaloti ya fele seli numuna sokila hi muwabo ononala liyabo we yasi nanabo ya fefe ladámiye. ¹¹ Moda holiyafe? Wenina lifimatina yagunu sokila hi muwabo we hiyabatina we wenaba yakafo bulumakaufe, ido sipisipife, yaidana idafa lunuwa lito uto eba fele ona yau yoto muifa, ido idafawa ulawa ya liti uti numunatina hila feka ya soku hi hulo-hulo abo ne. ¹² Yagunu ya Yesu yagi eimola lunula yakafo wenina li fele o betinowe, loto numuna meya hila welalo feka ya hena ha nabababa li mofuibo ne. ¹³ Aya yagunu ya leimote moda hila feka emodoka uto ya ha nosámibo lo edoti mona nosámibo molo edabo henawa li mofuibo yagi maina u keloto minokelo. ¹⁴ Moda holiyafe? Mikaleka me ya numunate meya minowa-minowa anaibo ya ma minámifa, ido aliga anaibo numunate magunu holito ya moni minone.

¹⁵ Feito emo yagunu holito ya hamena-hamena

Goti ebola lo-lo otoko minokelo. Ayalo ya wete-gunu hulawa ya emo huliya lo oloto molo-molo anubo mona ya ne. Feto feyanubo yakafo sokila hi muwoniboidana aiye. ¹⁶ Ido mona dowá moloti wenina adina li faka loti heimotina idafatina yauti binabo mona ya hatina molámilo. Yagi ya sokila hi muwonimoidana aibo monawa ya Gotikafo dowá ona wa edaibo ne.

Gotikafo mino holiyonibo hanu i ledaibo ha

¹⁷ Mono hiyabatina wenina yasi ononatina yagunu Goti onobalalo eteme munuboma ne, loti holiyanako, yagunu weudina-lutina-hatina ya wati hiyaba o beti-beti o minae. Feto fe betiyaboma nenako, yagunu ha lanabo ya hemotina moda holiti meyalo molalo. Feto feyanabo ya mono hiyabatina weninawa dowá loti holiti ononawa linabo ne, loti feto feyalo. Ido feto feyámanabo ya hena holiti ononawa linabo yakafo hemotina adina li faka ladámanogolaiye.

¹⁸ Leimo ya oto moloto onibo monate muki ya moda fefe lotoko moninogolo holiyoninako, yagunu Goti nomunalo weude-lute-hate moda dowá lotoko minone, loto holiyone. Yagunu hemotina yasi lemogunu holiti Metefo lomulomu o minalo. ¹⁹ Ido hemotinaloka aloko liwila oto anobo hanu ya si edo, loti lomulomu o minalo, loto ito yoto hatina lito ya lobiyowe.

²⁰ Ena you amena yawala Goti yakafo Wenabate Yesu moda sipisipi hiyabatina we wenaba ne, loto emogi li hutifina ledaibo ha, minowaminowa oto minanaibo ha ya lunulakafo li auba i edaibo ne, loto fuliguti li sinoi edaibo ne. ²¹ Aya

Goti yakafo hemotina dowo loto holibo mona ya molo-molo o minanae, loto mona dowo muki weudina-lutina-hatinau lifefe lo betinaiye, loto holito lomu-lomu o minowe. Feto fe betito ya emo nomunalo dowo loto holibo mona weude-lute-hateu yau Yesu Kilistokafo lifefe lo ledanaiye, loto lomu-lomu o minowe. Emo huliya naba-naba mino edaiboma ya moda minomo yoto minowa-minowa oto nebo ne. Ona.

Onuwaloka ha

²² Ena mono weninane-motao, nemo ha me ya fouma efomako lufuwa i biyobo yagunu hemotina lutina-hatina dowo moloti ya weudina-lutina-hatina li auba i betinaibo hawa holifefe lalo, loto hatina lito lobiyowe.

²³ Ena mono hounatefo we Timoti ya moda wina edotabo ne, loti holilo. Emo ya aloko lo fedagetoma, ya emogi maina loto hemotina ya wa betinoiye.

²⁴ Hemotina mono hiyabatina wenina muki ido fele wenina muki yagi lemo aiyo-weiyo ha fulo betiyonibo ya lobilo. Itali wenina yasi aiyo-weiyo ha ya hemotina fulo beti minae.

²⁵ Aifa li dowo lo ledaibo mona ya hemotina muki mino betinaiye. Modae.

Goti Ukuwala Hala
The New Testament in the Lambau Dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane-Lambau long
Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane-Lambau (Siane)

Dialect: Lambau

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not sell this work for a profit.

 You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

293a493a-a8ae-5f22-be32-d1a5995e2a0e